

Oponentní posudek bakalářské práce

Název práce: Teologické motivy ve světech J. R. R. Tolkiena, C. S. Lewise a George Lucase

Autor práce: Ondřej Michálek

Autor v předložené bakalářské práci sleduje teologické motivy v díle tří vybraných literátů. V úvodu stručně nastiňuje své záměry, posléze definuje svoji badatelskou otázku a nastiňuje konkrétní teologické motivy, které bude v umělecké tvorbě vybraných autorů sledovat.

Konkrétně se jedná o pět témat, a sice tři antropologická či soteriologická a dvě kosmologická. Antropologická témata autor nazývá (s využitím tradiční teologické terminologie) hřích, milost a spása. Má tedy na mysli ústřední zápletku lidské existence z hlediska teologické antropologie a soteriologie.

Další dvě témata se týkají počátku a konce dějin. Zkoumá tedy pojetí stvoření a pojetí eschatologického vyvrcholení dějin vesmíru. Poté, co vysvětluje metodu identifikace a analýzy teologických motivů ve vybraných uměleckých dílech, autor představuje a stručně charakterizuje všechny tři vybrané umělce a zasazuje jejich dílo do obecnějších souvislostí.

Poté věnuje kapitulu kosmologické osnově dějin, zaměřuje se tedy na otázky spojené s počátkem vesmíru a s koncem světa. Po představení biblického pojetí tohoto tématu věnuje postupně pozornost Star Wars (Lucas), Středozemi (Tolkien) a Narnii (Lewis).

Analogickou metodou poté postupuje v následujícím oddíle, kde se věnuje hříchu, milosti a spáse, nejprve z hlediska Bible, poté z hlediska Star Wars (Lucas), Středozemě (Tolkien) a Narnie (Lewis).

Autorovým cílem bylo porovnat způsob, jakým s teologickými motivy pracují umělecká díla, která podrobuje svému zkoumání, a jak tyto teologické motivy pojednává biblická tradice a na ni navazující teologická reflexe.

Práce má logickou a přehlednou strukturu. Autorova badatelská otázka je v podstatě zodpovězena. Provedená analýza a interpretace dává dobrý smysl a zjištěný badatelský výtěžek je srozumitelný a smysluplný. Autor prokázal schopnost tvůrčího promyšlení sledované problematiky.

Jistě je užitečné, že autor poukázal nejen na zajímavé shody, ale také na důležité rozdíly mezi funkcí a významem teologických motivů v dílech dvou profilovaně křesťanských autorů, tedy Tolkiena a Lewise, ve srovnání s tím, jak tyto teologické motivy chápe a jak s nimi pracuje George Lucas, který se hlásí k východní duchovní filosofii resp. k buddhistické tradici.

Práci bych z metodologického hlediska vytkl skutečnost, že jen málo pracuje s rozsáhlou odbornou literaturou, která mnohé z vytčených úkolů dávno realizovala, například pojednání o teologických motivech (jako je hřích, milost, spása, stvoření a eschatologie) v Lewisově a Tolkienově díle existují celé desítky. Tato práce byla mnohokrát vykonána, myslím, že by bylo přínosnější, kdyby se autor více soustředil na vzájemné porovnání zvolených autorů. Toto podrobnější porovnání bych navrhl jako podnět k obhajobě předložené práce.

Autor místy postupuje spíš metodou angažovaného vypravěče a některé v práci použité jazykové prostředky odpovídají spíš populárnímu podání zajímavé látky než dikci vědecké analýzy a interpretace.

V práci je poměrně dost překlepů, projevů nedbalosti a technických chyb (např. bibliografický odkaz na Book of Common Prayer působí dojemem, že autorem této anglikánské modlitební knihy je jakýsi pan Publishing atd.).

Závěrem shrnuji: práce dosáhla cílů, které si autor stanovil, vzhledem k silným i méně silným stránkám předložené bakalářské práce navrhuji hodnocení B až C.

V Praze, 7. 6. 2021

Pavel Hošek